

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ ИМОТИ

-Пречистен текст-

I. ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ

Член 1-Примена на условите

(1) Овие Општи услови за осигурување имоти се применуваат за осигурување на имоти и се составен дел на договорите за осигурување на имот што договарамот на осигурувањето ќе го склучи со Акционерското друштво за осигурување ЕУРОЛИНК – Скопје.

(2) Овие Општи услови за осигурување на имот не се применуваат за оние видови осигурување на имоти што со посебни услови за осигурување изрично ја исклучуваат нивната примена.

Член 2 -Значење на одделни изрази

Во овие услови одделни изрази ги имаат следните значења:

"осигурувач"- Акционерско друштво за осигурување Еуролинк - Скопје.

"договарач на осигурување" - лице кое со осигурувачот склучува договор за осигурување;

"осигуреник" - лице чиј што имот е осигурен и на кое му припаѓаат правата од осигурувањето;

"премија" - износ што се задржува односно плаќа за осигурување по договор за осигурување;

"сума на осигурување" - износ на кој имотот, односно имотниот интерес е осигурен, ако од содржината на договорот за осигурување не произлегува нешто друго;

"листа на покритие" - потврда што привремено ја заменува полисата;

"полиса" - договорот за склученото осигурување.

II. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 3 - Склучување договор за осигурување

(1) Договор за осигурување на имотот може да склучи лице кое има интерес да не настане осигурен случај, затоа што би претрпел некоја материјална загуба.

(2) Договор за осигурување се склучува врз основа на писмена понуда, а склучен е кога договарамот ќе потпишат полиса за осигурување или листа на покритие.

(3) По исклучок на ставот (2) од овој член, во случај кога договорот за осигурување се изготвува врз основа на писмена понуда во електронски облик преку интернет на веб страната на осигурувачот, договорот за осигурување е склучен со плаќање на премијата по полисата од договарамот на осигурувањето, со платежна картичка преку интернет. Плаќањето на премијата се смета за извршено кога договарамот на осигурувањето ќе добие потврда на веб страната на осигурувачот дека трансакцијата е успешно извршена.

(4) Усна понуда направена на осигурувачот за склучување договор за осигурување не ги обврзува ниту понудувачот ниту осигурувачот.

(5) Писмената понуда направена на осигурувачот за склучување договор за осигурување го обврзува понудувачот, ако тој не одредил покус рок, за време од 8 (осум) дена од денот кога понудата пристигнала кај осигурувачот.

(6) Ако осигурувачот во тој рок не ја одбие понудата која не отстапува од условите под кои тој го врши предложеното осигурување, ќе се смета дека тој ја прифатил понудата и дека договорот е склучен. Во тој случај договорот се смета склучен кога понудата пристигнала кај осигурувачот.

(7) Ако осигурувачот по однос на примената понуда побара какво било дополние или измена, како ден на приемот на понудата ќе се смета денот кога осигурувачот го примил бараното дополние или измена од понудувачот, односно кога ќе биде известен за прифаќање на неговите услови.

(8) Одредбите од ставот 2 на овој член се применуваат и кога се врши измена на постојниот договор за осигурување.

Член 4 - Полиса и листа на покритие

(1) Во полисата за осигурување мораат да биде наведени: договорните страни, осигурениот предмет, ризикот опфатен со осигурувањето, траењето на осигурувањето и периодот на покритие, сумата на осигурување или дека осигурувањето е неограничено, премијата или придонесот, дата на издавањето на полисата и потписи на договорните страни.

(2) Полисата за осигурување може да биде привремено заменета со листата на покритие, во која се внесуваат

суштествените состојки на договорот. Листата на покритие има важност 15 (петнаесет) дена од денот на издавањето.

(3) Осигурувачот е должен да го предупреди договарачот на осигурувањето дека Општите и Посебните услови за осигурување се составен дел на договорот и да му го предаде нивниот текст, доколку тие Услови не се отпечатени на самата полиса.

(4) Извршувањето на обврските од претходниот став мора да биде констатирано во полисата.

(5) Во случај на несогласување на некоја одредба од Општите и Посебните услови и некоја одредба од полисата ќе се применува одредбата од полисата, а во случај на несогласување на некоја отпечатена одредба во полисата и некоја нејзина ракописна одредба ќе се применува оваа последнава.

(6) Според спогодба на договорните страни, полисата може да гласи на определено лице, по наредба или на доносителот.

Член 5 - Склучување на договор во име на друг без овластување

(1) Тој што ќе склучи договор за осигурување од име на друг без негово овластување, му одговара на осигурувачот за обврските од договорот се додека оној, во чие име е склучен договорот, не ќе го одобри.

(2) Заинтересирианиот може да го одобри договорот и откако настанал осигурениот случај.

(3) Ако одобрувањето е одбиено, договарачот на осигурувањето должи премија за периодот на осигурување во кој осигурувачот е известен за одбивање на одобрението.

(4) Меѓутоа, не одговара за обврските од осигурувањето работодапителот без налог, кој го известил осигурувачот дека настапува без овластување од името и за сметка на друг.

Член 6- Осигурување за туѓа сметка или за сметка на оној на кого се однесува

(1) Во случај на осигурување за туѓа сметка или за сметка на оној на кого се однесува, обврската за плаќање на премијата и другите обврски од договорот должен е да ги извршува договарачот на осигурувањето, но тој не може да ги врши правата од осигурувањето, дури и тогаш кога ја држи полисата, без согласност на лицето чиј интерес е осигурен и кому тие му припаѓаат.

(2) Договарачот на осигурувањето не е должен да ја предаде полисата на заинтересирианото лице, додека не му бидат надоместени премиите што ги исплатил на осигурувачот, како и трошоците за договорот.

(3) Договарачот на осигурувањето има право на првенствена наплата на овие побарувања од должниот надомест, како и право да ја бара нивната исплата непосредно од осигурувачот.

(4) Осигурувачот може да ги истакне на секој корисник на осигурувањето за туѓа сметка сите приговори кои по основа на договорот ги има спрема договарачот на осигурувањето.

Член 7- Сума на осигурување и осигурена вредност

(1) Договор за осигурување може да се склучи на сума на осигурување како што следи:

1. на сума на осигурување која ќе ја одреди договарачот на осигурувањето;

2. на сума на осигурување која заеднички ќе ја одредат договарачот и осигурувачот со месечно верижно зголемување на сумата на осигурување;

3. на вистинска вредност, но најмногу до сумата на осигурување што ја одредил договарачот на осигурувањето, корегирана за промена на цените во тековната година на осигурувањето до денот на настанувањето на штетата, за секоја посебен предмет (еден или повеќе осигурени предмети), односно за поделно средство евидентирано во книговодството на основните средства кај осигуреникот;

4. на нова вредност во согласност со посебните услови за осигурување по кои е предвидено осигурување одредени предмети на нова вредност. Нова вредност претставува пазарна вредност на денот на склучување на осигурувањето. На нова вредност не може да се осигуруваат основни средства чија вистинска вредност е помала од 60% од новата вредност.

5. на договорена вредност која претставува книговодствена ревалоризирана набавна вредност по пропишани коефициенти на ревалоризација на 31.12. од претходната година на предметот на осигурување.

(2) Во случај предвиден со Тарифата на премии, сумата на осигурувањето може спогодбено, помеѓу договарачот на осигурувањето и осигурувачот, да се одреди во висина на износ на можна штета, односно трошоци (осигурување на "прв ризик").

Член 8 – Дополнително намалување на вредноста

Ако осигурената вредност се намали за времетраење на осигурувањето, секоја договорна страна има право на соодветно намалување на сумата на осигурувањето и премијата, почнувајќи од денот кога своето барање за намалување го соопштила на другата страна.

III. НАДОСИГУРУВАЊЕ И ДОГОВОР СО ПОВЕЌЕ ОСИГУРУВАЧИ

Член 9 – Надосигурување

(1) Ако при склучување на договорот, една страна се послужи со измама и така договори сума на осигурување поголема од вистинската вредност на осигурениот предмет, другата страна може да бара поништување на договорот.

(2) Ако договорената сума на осигурување е поголема од вредноста на осигурениот предмет, а притоа ни една страна не постапила несовесно, договорот останува во сила, сумата на осигурување се намалува до износот на вистинската вредност на осигурениот предмет, а премиите сразмерно се намалуваат.

(3) Во двата случаи совесниот осигурувач ги задржува примените премии и има право на ненамалена премија за тековниот период.

Член 10 – Повеќекратно и двојно осигурување

(1) Доколку некој предмет е осигурен кај два или повеќе осигурувачи од ист ризик, за ист интерес и за исто време, така што збирот на сумите на осигурување да не ја преминува вредноста на тој предмет (повеќекратно осигурување), секој осигурувач одговара за извршување во целост на обврските произлезени од договорот што тој го склучил.

(2) Доколку збирот на сумите на осигурување ја надминува вредноста на осигурениот предмет (двојно осигурување), а при тоа договаработ на осигурувањето не постапил несовесно, сите тие осигурувања се полноважни и секој осигурувач има право на договорената премија за периодот на осигурувањето во тек, а осигуреникот има право да бара надомест од секој одделен осигурувач според договорот склучен со него, но вкупно не повеќе од износот на штетата

(3) Кога ќе настане осигурен случај, договорувабот на осигурувањето должен е за тоа да го извести секој осигурувач на истиот ризик и да му ги соопшти имињата и адресата на другите осигурувачи, како и сумата на осигурувањето по поделните договори склучени со нив.

(4) При исплатата на надоместот на осигуреникот, секој осигурувач поднесува дел од надоместот во сразмер во кој стои сумата на осигурувањето за која тој се обврзал, спрема вкупниот збир на сумите на осигурувањето, осигурувабот кој платил повеќе има право да бара од другите осигурувачи надомест за повеќе исплатеното.

(5) Ако некој договор е склучен без назначување на сумата на осигурувањето или со неограничено покритие, истиот се смета за договор склучен со највисока сума на осигурување.

(6) За делот на осигурувабот кој не може да плати, одговараат другите осигурувачи сразмерно на своите делови.

(7) Ако договаработ на осигурувањето склучил договор за осигурување со кој настанало двојно осигурување не знаејќи за порано склученото осигурување, тој може, без оглед на тоа дали поранешното осигурување го склучил тој или некој друг, во рок од еден месец, од кога дознал за тоа осигурување, да бара соодветно намалување на сумата на осигурувањето и премиите на подоцнежното осигурување, но осигурувабот ги задржува примените премии и има право на премија за тековниот период.

(8) Ако до двојното осигурување е дојдено поради намалување вредноста на осигурениот предмет за времетраењето на осигурувањето, договорувабот на осигурувањето има право на соодветни намалувања на сумите на осигурувањето и премиите, почнувајќи од денот кога своето барање за намалување му го соопштил на осигурувабот.

(9) Ако при настанување на двојно осигурување договорувабот на осигурувањето постапил несовесно, секој осигурувач може да бара поништување на договорот, да ги задржи примените премии и да бара ненамалена премија за тековниот период.

Член 11 – Подосигурување

(1) Кога ќе се утврди дека во почетокот на односниот период на осигурувањето вредноста на осигурените предмети била поголема од сумата на осигурувањето, износот на надоместот што го должи осигурувабот се намалува сразмерно, освен ако поинаку не е договорено.

(2) Осигурувабот е должен да даде целосен надомест сè до износот на сумата на осигурувањето, ако е договорено дека односот меѓу вредноста на предметите и сумата на осигурувањето нема значење за определување на износот на надоместот.

IV. ТРАЕЊЕ НА ДОГОВОРОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

Член 12 - Важност на договорот

Договорот за осигурување може да се склучи:

1. со одреден рок на траење и

2. со неодреден рок на траење што се продолжува од година во година.

Член 13 - Осигурен случај

(1) Настанот заради кој се склучува осигурувањето (осигурен случај) мора да биде иден, неизвесен и независен од исклучивата волја на договорувабот на осигурувањето. Се смета дека во осигурувањето предмети настанал осигурен случај во оној момент кога една од осигурените опасности ненадејно и неочекувано почнала да се остварува на осигурениот предмет и да го оштетува, односно да ја остварува штетата.

(2) Договорот за осигурување е ништовен, ако во моментот на неговото склучување веќе настанал осигурениот случај, или тој бил во настапување, или било извесно дека ќе настапи или ако веќе тогаш престанала можноста тој да настане.

(3) Но, ако е договорено дека со осигурувањето ќе биде опфатен определен период што претходи на склучувањето на договорот, договорот ќе биде ништовен само ако во моментот на неговото склучување на заинтересираната страна ѝ било познато дека осигурениот случај веќе настанал односно дека веќе престанала можноста тој да настане.

Член 14 – Правна ситуација по настанување на осигурениот случај

(1) Ако во текот на еден ист период на осигурување настанат повеќе осигурени случаи еден по друг, надоместот од осигурувањето за секој од нив се одредува и исплаќа во целост, со оглед на целата сума на осигурување, без нејзино намалување за износот на порано исплатените надомести во тој период.

(2) Во случај на уништување предмети (тотална штета или кога предметите по договорот за осигурување се сметаат за уништени), осигурувањето престанува за уништените предмети.

(3) Тотална штета е штетата кога вредноста на поправката е еднаква или поголема од сумата на осигурување за секој поединечен предмет (основно средство).

Член 15 – Начин на известување

(1) Сите известувања и пријави што договарачот на осигурувањето е должен да ги направи во смисла на одредбите од овие и други услови на осигурување, доколку се направени усно, преку телефон, задолжително треба писмено да се потврдат со телеграма, електронска пошта, факс или на било кој друг начин.

(2) Како ден на приемот на известувањето, односно пријавата, ќе се смета денот кога е примено известувањето односно пријавата. Ако известувањето односно пријавата се испраќа препорачано, за ден на приемот се смета денот на предавањето во пошта.

Член 16 – Промена на адреса - назив (фирма)

(1) Договарачот на осигурувањето е должен за промената на името или адресата, односно промената на називот на фирмата и седиштето (на деловни простории) да го извести и осигурувачот во рок од 15 (петнаесет) дена од денот на настанувањето на промената.

(2) Ако договарачот на осигурувањето не го извести осигурувачот за промените од претходниот став, за важноста на известувањето доволно е осигурувачот да му испрати на осигуреникот препорачано писмо според последните податоци за адресата на станот деловните простории, односно називот - фирмата со кои располага.

(3) Известувањето станува полноважно во денот кога според редовниот тек на работите би станало полноважно, ако не дошло до промената од ставот (1) на овој член.

Член 17 – Измени на условите за осигурување и тарифата на премии

(1) На договорите за осигурување, склучени на траење, подолго од една година, измените во условите за осигурување и тарифата на премии, извршени по склучување на договорот за осигурување, ќе се применуваат дури по истекот на годината на осигурување, освен ако се поповолни за осигуреникот.

(2) Осигурувачот е должен, на писмен или друг соодветен начин да го извести договарачот на осигурувањето за извршените измени во условите за осигурување, односно тарифата на премии.

(3) Договарачот на осигурувањето има право во рок од 30 дена од денот на приемот на известувањето за извршените измени во условите за осигурување, односно тарифата на премии, да го откаже договорот за осигурување.

(4) Во случај на отказ од претходниот став, договорот за осигурување престанува во 24 часот од последниот ден на тековната година на осигурувањето во која е извршена измената во условите за осигурување, односно во тарифата на премии.

(5) Ако договарачот на осигурувањето не го откаже договорот во рокот одреден во став (3) на овој член, договорот за осигурување се менува со почетокот на наредната година на осигурување, во согласност со извршените измени во условите за осигурување, односно тарифата на премии.

Член 18- Намалување (бонификација) и зголемување на премијата (малус)

(1) Договарачот на осигурувањето односно осигуреникот може да стекне право на намалување на премијата за наредниот временски период на осигурување (бонус), во согласност со посебни услови и тарифи на премии за одредени видови осигурување.

(2) На договарачот на осигурувањето односно осигуреникот му се зголемува премијата за наредниот временски период во вид на доплата (малус), во согласност со посебни услови и тарифи на премии за одредени видови осигурување.

(3) Износот на бонусот или малусот се пресметува од премијата за последната осигурителна година.

Член 19 – Надлежност во случај на спор

(1) Во случај на спор помеѓу договарачот на осигурувањето - осигуреникот и осигурувачот надлежен е стварно надлежниот суд спрема местото на склучување на договорот за осигурување.

V. ОБВРСКИ НА ОСИГУРЕНИКОТ ОДНОСНО ДОГОВАРАЧОТ НА ОСИГУРУВАЊЕТО И ПОСЛЕДИЦИ ОД НИВНОТО НЕИЗВРШУВАЊЕ**Член 20 – Пријавување на околности значајни за оцена на ризикот**

(1) Договарачот на осигурувањето е должен при склучувањето на договорот да му ги пријави на осигурувачот сите суштествени околности што се од значење за оцена на ризикот, а што му се познати или не можеле да му останат непознати. Суштествени се сите околности за кои осигурувачот поставил прашање или дополнително побарал податоци.

(2) Ако договарачот на осигурувањето намерно направил неточна пријава или намерно премолчил некоја околност од таква природа што осигурувачот не би склучил договор ако знаел за вистинската состојба на работите, осигурувачот може да бара поништување на договорот.

(3) Во случај на поништување на договорот од причините наведени во став (1) на овој член, осигурувачот ги задржува наплатените премии и има право да бара исплата на премијата за периодот на осигурувањето во кој побарал поништување на договорот.

(4) Правото на осигурувачот да бара поништување на договорот за осигурување престанува ако тој во рок од три месеци, од денот на дознавањето на неточноста на пријавата или премолчувањето, не му изјави на договарачот на осигурувањето дека има намера да го користи тоа право.

(5) Ако договарачот на осигурувањето направил неточна пријава, или пропуштил да го даде должното известување, а тоа не го сторил намерно, осигурувачот може, по свој избор, во рок од еден месец од дознавањето за неточноста или нецелосноста на пријавата, да изјави дека го раскинува договорот или да предложи зголемување на премијата сразмерно со поголемиот ризик.

- (6) Договорот во тој случај престанува по истекот на 14 дена од кога осигурувачот својата изјава за раскинување му ја соопштил на договарачот на осигурувањето, а во случај на предлог од осигурувачот премијата да се зголеми, раскинувањето настапува според самиот закон ако договарачот на осигурувањето не го прифати предлогот во рок од 14 дена од кога го примил.
- (7) Во случај на раскинување, осигурувачот е должен да го врати делот од премијата што отпаѓа на времето до крајот на периодот на осигурувањето.
- (8) Ако осигурениот случај настанал пред да е утврдена неточноста или нецелосноста на пријавата или по тоа но пред раскинувањето на договорот, односно пред постигнувањето на спогодба за зголемување на премијата, надоместот се намалува во сразмер меѓу стапката на платените премии и стапката на премиите што би требало да се платат според вистинскиот ризик.

Член 21 – Плаќање на премијата

- (1) Договарачот на осигурувањето е должен да ја плати премијата за осигурување, а осигурувачот е должен да ја прими уплатата на премијата од секое лице кое има правен интерес за таа да биде платена.
- (2) Премијата се плаќа при склучување на договорот веднаш, доколку поинаку не е одредено со анексот кон договорот за осигурување.
- (3) На износот на премијата што се плаќа во договорени рокови може да се пресмета и наплати договорена камата.
- (4) Ако договарачот на осигурувањето не ја плати премијата во договорениот рок, осигурувачот може, покрај главницата, да му пресмета и затезна камата.
- (5) Место на плаќање на премијата е местото во кое договарачот на осигурувањето има свое седиште односно живеалиште или престојувалиште, ако со договорот не е одредено некое друго место.
- (6) Премијата се плаќа готовински или вирмански. Под готовинско плаќање се смета уплата на готови пари или со платежни картички на благајната на осигурувачот.
- (7) Ако премијата се плаќа со посредство на банка кај која се води сметката на осигурувачот, ќе се смета дека премијата е платена кога до банката, кај која се води сметката, пристигне парична дознака во корист на осигурувачот или налог (вирман) од банката на договарачот да и го одобри на сметката на осигурувачот износот означен во налогот.
- (8) Ако премијата се плаќа преку пошта, се смета дека договарачот на осигурувањето со уплата на должниот износ преку пошта ја измирил својата обврска спрема осигурувачот.

Член 22 - Зголемување на ризикот

- (1) Договарачот на осигурувањето е должен да го извести осигурувачот за секоја промена на околностите која може да биде од значење за оцена на ризикот,
- (2) Тој е должен без одлагање да го извести осигурувачот за зголемувањето на ризикот, ако ризикот е зголемен со некоја негова постапка, а ако зголемувањето на ризикот се случило без негово учество тој е должен да го извести во рок од 14 дена од кога дознал за тоа.
- (3) Ако зголемувањето на ризикот е толкаво што осигурувачот не би склучил договор ако постоела таква состојба во моментот на неговото склучување, тој може да го раскине договорот.
- (4) Ако зголемувањето на ризикот е толкаво што осигурувачот би склучил договор само со поголема премија да постоела таква состојба во моментот на склучувањето на договорот, тој може на договарачот на осигурувањето да му предложи нова стапка на премијата.
- (5) Ако договарачот на осигурувањето не се согласи со нова стапка на премијата во рок од 14 дена од приемот на предлогот на новата стапка, договорот престанува според самиот закон.
- (6) Договорот останува во сила и осигурувачот повеќе не може да ги користи овластувањата да му предложи на договарачот на осигурувањето нова стапка на премијата или да го раскине договорот, ако не ги искористи тие овластувања во рок од еден месец од кога на кој и да е начин дознал за зголемувањето на ризикот, или ако уште пред истекот на тој рок покаже на некој начин дека се согласува со продолжувањето на договорот (ако ја прими премијата, исплати надомест за осигуран случај што настанал по тоа зголемување и слично).

Член 23 - Кога осигурениот случај настане во меѓувреме

Ако осигурениот случај настане пред да биде известен осигурувачот за зголемувањето на ризикот или откако е известен за зголемувањето на ризикот, но пред да го раскине договорот, или да постигне спогодба со договарачот на осигурувањето за зголемување на премијата, надоместот се намалува во сразмер меѓу платените премии и премиите што би требало да се платат според зголемениот ризик.

Член 24 - Намалување на ризикот

- (1) Во случај кога по склучувањето на договорот за осигурување настанало намалување на ризикот, договарачот на осигурувањето има право да бара соодветно намалување на премијата, сметајќи од денот кога за намалувањето го известил осигурувачот.
- (2) Ако осигурувачот не се согласи со намалувањето на премијата, договарачот на осигурувањето може да го раскине договорот.

Член 25 – Обврски за спречување на осигурен случај и спасување, како и придржување кон одредбите за заштитни мерки

- (1) Осигуреникот е должен да ги преземе пропишаните, договорените и сите други мерки потребни да се спречи настанувањето на осигурениот случај, а ако осигурениот случај настапил, должен е да преземе се што е во негова можност да се ограничат штетните последици.
- (2) Осигурувачот е должен да ги надомести трошоците, загубите, како и другите штети, предизвикани со разумен обид да се отстрани непосредната опасност од настапување на осигурениот случај, како и обидите да

се ограничат неговите штетни последици, па и тогаш кога тие обиди останале без успех.

(3) Осигурувачот е должен да го даде овој надомест дури кога тој заедно со надоместот на штетата од осигурениот случај ја надминува сумата на осигурувањето.

(4) Ако осигуреникот не ја исполни својата обврска за спречување на осигурениот случај или обврската за спасување, а за тоа нема оправдување, обврската на осигурувачот се намалува за онолку за колку настанала поголема штета поради тоа неисполнување.

(5) Ако е одреден или договорен рокот до кога треба да се спроведуваат мерките за спречување на остварувањето или зголемување на опасноста (превентивни мерки), надоместот на осигуреникот се исплатува и тогаш кога осигурениот случај настанал до истекот на тој рок и ако штетата е во причинска врска со пропишаните, односно договорените мерки.

(6) Осигурувачот има право да врши контрола на договорените и други одредби за заштитни мерки од ставот 1 од овој член.

Член 26 – Обврска на осигуреникот кога ќе настане осигурен случај

(1) Кога ќе настане осигурен случај врз основа на кој се бара надомест од осигурувањето, осигуреникот е должен да постапи на овој начин:

1. веднаш да преземе сè што е во негова можност за да ги ограничи неговите штетни последици и при тоа да се придржува кон упатствата што му ги дал осигурувачот или неговиот претставник;
2. да го извести осигурувачот за настапување на осигурениот случај најдоцна во рок од 3 (три) дена откако тоа го дознал;
3. што порано, а најдоцна во рок од 3 (три) дена писмено да ја потврди пријавата дадена усно, телефонски, телеграфски или на кој било друг сличен начин;
4. во сите случаи предвидени со посебни прописи, а особено кога штетата е предизвикана од пожар, експлозија, кражба, провална кражба, разбојништво и сообраќајна незгода, да го пријави случајот на надлежниот орган за внатрешни работи, да наведе кои предмети се уништени, односно оштетени или се исчезнати при настанувањето на осигурениот случај;
5. веднаш по настанувањето на осигурениот случај, ако е тоа можно, односно кога тоа приликите го дозволуваат, да поднесе на осигурувачот попис на уништените, односно оштетените предмети со приближно назначување на нивната вредност; и
6. до доаѓањето на претставникот на осигурувачот на самото место да не се менува состојбата на оштетените, односно уништените предмети, освен ако промената е потребна во јавен интерес или поради намалување на штетата, односно поради продолжување со нормално производство.

Ако промената се изврши поради продолжување со нормално производство, осигуреникот е должен за тоа веднаш да го извести осигурувачот преку телефон, телекс или на било кој друг начин.

(2) Договорачот на осигурувањето е должен независно од рокот во кој ја поднел пријавата за штетата, на претставникот на осигурувачот да му ги даде сите податоци и други докази потребни за утврдување на причината, обемот и висината на штетата. Осигурувачот исто така може да бара осигуреникот да прибави и други докази, ако тоа е неопходно потребно и оправдано.

(3) Ако осигуреникот не ја изврши својата обврска за известување на осигурувачот од став (1), точка (2) од овој член во одредено време, должен е да ја надомести на осигурувачот штетата која тој би ја имал поради тоа..

VI. ОБВРСКИ НА ОСИГУРУВАЧОТ

Член 27 – Висина на надоместот од осигурувањето

(1) Осигурувачот е во обврска да го исплати надомест од осигурувањето за штетата предизвикана со настанување на осигурениот случај, по одредбите на овие Општи услови и по Условите за оној вид осигурување, според кој е склучен договорот за осигурување.

(2) Износот на надоместот не може да биде поголем од штетата што осигуреникот ја претрпел со настанувањето на осигурениот случај.

Член 28 – Учество во штета - франшиза

Доколку е договорено осигуреникот самиот да поднесе еден дел од штетата (учество во штета-франшиза), во случај да настапи осигурен случај, надоместот ќе се утврди така што износот на штетата ќе се намали за износот на договореното учество (франшиза).

Член 29 – Утврдување, процена и вешташење на штета

(1) Кога ќе ја прими пријавата за настанат осигурен случај, осигурувачот е должен веднаш, а најдоцна во рок од 3 (три) дена, да пристапи кон утврдување и процена на штетата, а ако тоа не го направи, осигуреникот може да почне со отстранување на штетата под услов претходно комисијски да се утврди причината за настанување на осигурениот случај и обемот на оштетувањето.

Осигуреникот може и пред истекот на рокот од 3 (три) дена да почне да ја отстранува штетата, ако е тоа потребно поради продолжување со нормално производство, во присуство на претставник на осигурувачот.

Штетата ја утврдуваат и проценуваат заедно осигуреникот и осигурувачот, односно нивните овластени претставници.

(2) Ако со договорот за осигурување вредноста на осигурените предмети спогодбено е утврдена, надоместот се утврдува според таа вредност, со исклучок ако осигурувачот докаже дека договорената вредност е значително поголема од вистинска вредност, а за таа разлика не постои оправдана причина (како на пример: осигурување употребни предмети на вредности за такви нови предмети, или осигурување на субјективни

вредности).

(3) Во случај осигуреникот и осигурувачот да не се согласат при утврдување и процена на штетата, секој од договорните странки може да побара штетата да ја утврдат стручњаци (вештаци).

(4) Секоја од договорните страни писмено го именува својот вештак. За вештаци може да се именуваат лица кои не се во работен однос со осигурувачот, односно осигуреникот.

Пред почетокот на вештачењето двата именувани вештаци бираат трет вештак како Претседател, со соодветно високо образование. Претседателот не може да биде во работен однос кај осигурувачот и договорувачот на осигурувањето. Претседателот дава свое стручно мислење во спорните прашања на вештаците.

(5) Предмет на вештачење може да бидат спорните факти. Кои спорни факти ќе бидат предмет на вештачењето и постапката за вештачењето ја одредуваат во секој одреден случај осигуреникот и осигурувачот со писмена спогодба за вештачење, или се пропишуваат со одредбите на Условите за осигурување одделни видови осигурување.

(6) Секоја договорна страна ги сноси трошоците за својот вештак. Трошоците за Претседателот ги сносат двете страни по половина.

Член 30 - Постапка по приговори

(1) Во случај кога осигурувачот го одбил барањето на осигуреникот за надомест на пријавената штета како неосновано, од причини што настанот што ја предизвикал штетата не претставува осигурен случај или постојат околности што ја исклучуваат обврската на осигурувачот или други причини, како и во случај осигуреникот и осигурувачот да не се согласат во поглед на видот, обемот и висината на настанатата штета, осигуреникот или корисникот на осигурувањето може да поднесе приговор до осигурувачот.

(2) Приговорот се поднесува до осигурувачот во писмена форма, преку пошта или се предава директно во седиштето на осигурувачот или во подружницата на осигурувачот преку која е склучен договорот за осигурување.

(3) Органот надлежен за решавање на приговори е должен во рок од 15 дена од денот на поднесување на приговорот, писмено да го извести осигуреникот за својата одлука по приговорот. Доколку за утврдување на определени факти се потребни дополнителни докази (документи, извид и сл.) рокот за решавање на приговорот може да се продолжи, до изведување на потребните докази.

Член 31 – Спасени делови

(1) Ако поинаку не е договорено, спасените делови од уништените, односно оштетените предмети остануваат кај осигуреникот. Осигуреникот нема право, по настанувањето на осигурениот случај да му го препушти на осигурувачот уништените, односно оштетените осигурен предмет и да бара од него исплата на целата сума на осигурувањето односно на полната вредност.

(2) Вредноста на спасените, уништените, односно оштетените предмети и, или, нивните делови се утврдува согласно со вредноста во полисата според состојбата на денот на настанувањето на осигурениот случај.

Член 32 – Исплата на надомест од осигурување

(1) Кога ќе се случи осигурен случај, осигурувачот е должен да го исплати надоместот во договорениот рок, кој не може да биде подолг од 14 (четиринаесет) дена, сметајќи од денот кога осигурувачот добил известување дека настанал осигуран случај. Известувањето мора да ги содржи сите податоци и докази наведени во член 26 став 2 од Условите.

Ако за утврдување на постоењето на обврската на осигурувачот или нејзин износ е потребно време, овој рок почнува да тече од денот кога е утврдено постоењето на обврската на осигурувачот и нејзиниот износ.

(2) Ако износот на обврската на осигурувачот не биде утврден во рокот одреден во првиот став од овој член, осигурувачот е должен, на барање од овластено лице, да го исплати износот на неспорниот дел од својата обврска на име аванс.

(3) Исплатата на надоместокот на носителите на залогот и други права:

1. По настанувањето на осигурениот случај, заложните права и други права кои порано постоеле на осигурениот предмет, го имаат за предмет надоместот што се должи, како во случај на осигурување на сопствени предмети, така и во случај на осигурување на туѓи предмети, поради обврската за нивно чување и враќање, осигурувачот не може да исплати надоместок на осигуреникот без согласност на носителите на тие права.

2. Овие лица може да бараат непосредно од осигурувачот, во границите на сумата на осигурувањето и според законскиот ред, да им ги исплати нивните побарувања.

3. Меѓутоа, ако во моментот на исплатата осигурувачот не знаел ниту можел да знае за тие права, извршената исплата на надоместокот на осигуреникот останува полноважна.

Член 33 – Враќање на премија

(1) Ако осигурениот предмет биде уништен пред почетокот на обврската на осигурувачот, на договарањето на осигурувањето му се враќа износот на платената премија.

Ако осигурениот предмет биде уништен по отпочнувањето на обврската на осигурувачот од ризиците што не се опфатени со осигурувањето, на договарањето на осигурувањето му се враќа износот на премијата за неискористеното времетраење на осигурувањето.

(2) Ако осигурениот предмет биде уништен по отпочнувањето на обврската на осигурувачот од ризиците опфатени со осигурувањето, на осигурувачот му припаѓа целиот износ на премијата за тековната година на осигурувањето, односно за договореното времетраење на осигурувањето.

(3) Кога еден од повеќе предмети опфатени со еден договор ќе пропадне поради некој настан што не е

предвиден во полисата, осигурувањето останува во сила и понатаму во поглед на другите предмети со потребните измени поради намалувањето на предметот на осигурувањето.

(4) Со престанување на договорот за осигурување во сите други случаи пред истекот на времето за кое премијата е платена, премијата му припаѓа на осигурувачот само до завршетокот на денот до кога тој бил во обврска, доколку не е поинаку договорено.

VII. ТРАЕЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Член 34 – Почеток на дејство на осигурувањето

(1) Доколку на поинаков начин не е договорено, односно доколку со условите за одделни видови осигурувања не е поинаку одредено, договорот за осигурување произведува свое дејство по истекот на дваесетичетвртиот час, од денот кој во полисата е назначен како ден на почетокот на траењето на осигурувањето, па сè до завршувањето на последниот ден од рокот за кој осигурувањето е договорено.

(2) Доколку осигурувањето е склучено со одреден рок на траење, договорот на осигурување не може еднострано да биде раскинат пред истекот на рокот, освен во случаи предвидени со закон.

(3) Доколку рокот на траење на осигурувањето не е одреден со договорот, секоја странка може да го раскине договорот со денот на стасаноста на премијата, односно со денот на истек на тековната година на осигурување, известувајќи ја по писмен пат другата странка најдоцна 3 (три) месеци пред стасаноста на премијата, односно пред истек на тековната година на осигурување.

Во тој случај договорот за осигурување престанува со истекот на 24 часа на последниот ден од тековната година на осигурувањето.

(4) Ако осигурувањето е склучено во рок подолг од 5 (пет) години, секоја странка може, по истекот на овој рок, со отказан рок од 6 (шест) месеци, писмено да ѝ изјави на другата странка дека го раскинува договорот.

(5) Со договорот не може да се исклучи правото на секоја страна да го раскине договорот како што е погоре наведено.

(6) Ако договарачот на осигурувањето го раскине договорот склучен на рок подолг од 5 (пет) години, должен е да ја плати разликата на премијата со одобрен попуст за времетраењето на осигурувањето.

Член 35 – Почеток и престанок на обврската на осигурувачот

(1) Обврската на осигурувачот од осигурувањето почнува, доколку поинаку не е договорено, односно доколку со Условите за одделни класи на осигурување не е поинаку одредено, по истек на 24 часа од денот на уплатата на премијата.

(2) Доколку е договорено премијата да се плати по склучување на договорот, обврската на осигурувачот да исплати надомест од осигурувањето почнува од денот одреден во договорот како ден за почеток на осигурувањето.

(3) Може да се договори обврската на осигурувачот да почнува од моментот на склучување на договорот за осигурување.

(4) Но, ако договарачот на осигурувањето, премијата што стасала при склучување на договорот, не ја плати до стасаноста ниту тоа го направи некое друго заинтересирано лице, договорот за осигурување престанува по самиот закон по истекот на рокот од 30 (триесет) дена од денот кога на договарачот на осигурувањето му е врачено препорачано писмо од осигурувачот со известување за стасаноста на премијата, но со тоа, тој рок да не може да истече пред да изминат 30 (триесет) дена од стасаноста на премијата.

(5) Во секој случај договорот за осигурување престанува по самиот закон, доколку премијата не биде платена во рок од 1 (една) година од денот на стасаноста.

(6) Обврската на осигурувачот престанува :

1. Кај договор за осигурување со одреден рок на траење, со истек на 24 часа од денот кој во полисата е означен како ден на истек на осигурувањето, доколку не е поинаку договорено, односно доколку во Условите или со одделните Услови за осигурување за поедини класи на осигурување не е поинаку одредено.

2. Кај договор за осигурување со неодреден рок на траење, ако во полисата е означен само почетокот на осигурувањето, осигурувањето со примена на став (4) и (5) од овој член, се продолжува од година во година, освен ако некоја од договорните страни најдоцна 3 (три) месеци пред истекот на тековната година од осигурувањето, писмено ја известува другата страна дека не сака да го продолжи договорот за осигурување. Во тој случај договорот за осигурување престанува со истекот на 24 часа на последниот ден од тековната година на осигурувањето.

VIII. ШТЕТА И ОСИГУРЕНИ РИЗИЦИ

Член 36 – Штети покриени со осигурувањето

(1) Осигурувачот е должен да надомести штети настанати случајно или по вина на договарачот на осигурувањето, осигуреникот или корисникот на осигурувањето, освен ако по однос на одредени штети неговата обврска изрично е исклучена со договорот за осигурување.

(2) Но, ако се остварил осигурен случај, осигурувачот е должен да ја надомести секоја штета предизвикана од лица за чии постапки осигуреникот одговара по кој било основ, без оглед на тоа дали штетата е предизвикана од невнимание или намерно.

Член 37 Штети што не се покриени со осигурувањето

(1) Осигурувачот не е во обврска да исплати надомест на штета, ако таа е предизвикана намерно или со

измама на договарачот на осигурувањето, осигуреникот или корисникот на осигурувањето

(2) Осигурувачот не е во обврска да исплати надомест на штета, освен ако поинаку не е договорено, ако таа е директно или индиректно предизвикана од:

1. војна, инвазија, (без оглед дали војната е објавена или не) примена на сила од страна на држави или против држави и нивните органи, насилство од политички и терористички организации, насилство при јавни собирања, манифестации и собири, како и насилство при штрајкови и отпуштање на работници;

2. терористички акти;

3. земјотрес

4. влијание на нуклеарна енергија;

5. штети (измена, дополнување, расипување, намалување на функционалноста, достапноста или работењето) на компјутерските системи, при што под компјутерски системи се подразбира хардвер, софтвер, оперативни програми, складирани податоци, микрочипови, интегрални кола или слично, уреди во компјутерска или некомпјутерска опрема.

(3) Осигурувачот е должен да докаже дека штетата е предизвикана со некои од овие настани.

Член 38 – Преминување на договорот врз прибавувачот на осигурените предмети

(1) Во случај на отуѓување осигурени предмети, како и на предмети во врска со чија употреба е склучено осигурувањето од одговорност, правата и обврските на договарачот на осигурувањето преминуваат врз прибавувачот.

(2) Меѓутоа, ако е оттуѓен само еден дел од осигурените предмети што во поглед на осигурувањето не прават посебна целина, договорот за осигурување престанува во поглед на оттуѓените предмети.

(3) Во случај кога поради оттуѓување предмети се зголемува или намалува веројатноста за настанување осигурен случај, се применуваат општите одредби за зголемување или намалување на ризикот.

(4) Договарачот на осигурувањето, кој не го известил осигурувачот дека осигурениот предмет е оттуѓен, останува во обврската за плаќање на премиите што стасуваат и по денот на оттуѓувањето.

(5) Осигурувачот и прибавувачот на осигурените предмети можат да се откажат од осигурувањето со отказан рок од 15 (петнаесет) дена, со тоа што се должни отказот да го поднесат најдоцна во рок од 30 (триесет) дена од создавањето за оттуѓувањето.

Доколку договорот во смисла на претходните ставови се откаже, договорот за осигурување престанува по истекот на 24 часа од денот кога истекува отказниот рок. Ако отказот се испраќа преку пошта препорачано, како ден на отказот се смета денот кога се предава по пошта.

(6) Договорот за осигурување не може да се раскине доколку полисата за осигурување е издадена на доносителот или по наредба.

Член 39 – Преминување на правата на осигуреникот према одговорното лице врз осигурувачот

(1) Со исплатата на надоместот од осигурувањето преминуваат врз осигурувачот, според самиот закон, до висината на исплатениот надомест, сите права на осигуреникот спрема лицето кое по која и да е основа е одговорно за штетата.

(2) Ако по вина на осигуреникот е оневозможено ова преминување на правата врз осигурувачот, во целост или делумно, осигурувачот се ослободува во соодветна мера од својата обврска спрема осигуреникот.

(3) Преминувањето на правата од осигуреникот врз осигурувачот не може да биде на штета на осигуреникот, па ако надоместот што осигуреникот го добил од осигурувачот од каква и да е причина е понизок од штетата што ја претрпел, осигуреникот има право од средствата на одговорното лице да му се исплати остатокот на надоместот пред да се исплати побарувањето на осигурувачот врз основа на правата што преминале врз него.

(4) По исклучок од правилото за преминување на правата на осигуреникот врз осигурувачот, овие права не преминуваат врз осигурувачот ако штетата ја причинило лице во сродство во права линија со осигуреникот или лице за чиешто постапки осигуреникот одговара, или кое живее со него во исто домаќинство или лице кое е работник на осигуреникот, освен ако тие лица штетата ја причиниле намерно.

(5) Ако некое од лицата споменати во став (4) на овој член било осигурено од одговорност, осигурувачот може да го бара од неговиот осигурувач надоместот на износот што му го исплатил на осигуреникот.

Член 40 – Застарување на побарувањата

(1) Побарувањата од страна на договорувачот на осигурувањето односно од трето лице од договорот за осигурување, склучен според овие услови, застаруваат за 3 (три) години, сметајќи од првиот ден по истекот на календарската година во која побарувањето настанало.

(2) Ако заинтересираното лице докаже дека до денот определен во претходниот став не знаело дека настанал осигурен случај, застарувањето почнува од денот кога за тоа разбрало, со тоа што во секој случај побарувањето застарува за 5 (пет) години од денот одреден во претходниот став.

(3) Побарувањата од осигурувачот од договорот за осигурување застаруваат за 3 (три) години.

(4) Кога во случај на осигурување од одговорност оштетеното лице бара надомест од осигуреникот или го добил од него, застарувањето на барањето на осигуреникот спрема осигурувачот почнува од денот кога оштетеното лице по судски пат побарало надомест од осигуреникот, односно кога осигуреникот му ја надоместил штетата.

(5) Непосредно барање од страна на оштетеното лице спрема осигурувачот застарува во истото време за кое застарува неговото барање спрема осигуреникот одговорен за штетата.

(6) Застарувањето на побарувањето што му припаѓа на осигурувачот спрема лицето одговорно за настанување на осигурениот случај, почнува да тече кога и застарувањето на побарувањето на осигуреникот спрема тоа лице и се навршува во истиот рок.

IX. ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 41 - Обврска за чување на доверливи податоци

(1). Осигурувачот е во обврска да ги чува податоците од договорот за осигурување како доверливи податоци, согласно Законот за супервизија на осигурување и Законот за заштита на личните податоци.

(2). Обврската на осигурувачот за чување на податоците за осигурениците не постои во следниве случаи:

1. ако податоците се потребни за утврдување на факти во кривични постапки или други судски постапки и ако од надлежниот суд е добиено писмено барање за доставување на податоци;
2. во случаи предвидени со Законот за спречување на перење пари;
3. ако податоците се потребни за одредување на правните односи меѓу осигурувачот и негов осигуреник и/или друг корисник на осигурувањето при спроведување на законски постапки;
4. ако податоците се потребни заради извршување на присилни постапки над недвижен имот на осигуреник или друг корисник на осигурувањето и ако од надлежниот суд е добиено писмено барање за доставување на податоци;
5. ако податоците се побарани од страна на Агенцијата за супервизија на осигурување или друг надлежен орган за супервизија, а заради спроведување на супервизија во рамки на утврдените одговорности;
6. ако податоците се побарани од страна на даночен орган, а во врска со водење на постапки во негова надлежност;

(3) За давање на податоците осигурувачот постапува исклучиво по писмено барање поднесено од барателот на информацијата

(4) Осигурувачот е должен да дава податоци на барање на осигуреникот (договарачот, корисникот) за неговите сопствени податоци кои се чуваат во регистрите на осигурувачот, како и да корегира податоци во регистрациите иницирани од осигуреникот.

Член 42 - Примена на законските прописи

За сите права и обврски на договорните страни, како и на трети лица што произлегуваат од договорот за осигурување, кои не се регулирани со конкретниот договор и овие услови, се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи.

Член 43 - Право на жалба

Договарачот, осигуреникот или корисникот на осигурувањето можат да достават жалба до Агенцијата за супервизија на осигурување како тело надлежно за супервизија на друштвата за осигурување, во однос на осигурувачот, осигурителното брокерско друштво, друштвото за застапување во осигурување и застапниците во осигурување.

Член 44 - Право на претставка

(1) Договарачот, осигуреникот и корисникот на осигурувањето кој смета дека осигурувачот не се придржува кон одредбите на договорот за осигурување, може да достави претставка до:

- Комисијата за вонсудско решавање на спорови на осигурувачот,;
- Инерниот ревизор на осигурувачот,
- Ораганизацијата за заштита на потрошувачите, и
- Агенцијата за супервизија на осигурување.

((2) Претставката се поднесува до надлежниот орган на осигурувачот во писмена форма, по пошта или се предава директно во седиштето на осигурувачот или во подружницата на осигурувачот преку која е склучен договорот за осигурување.

(3) Осигурувачот е должен да се произнесе писмено по претставката на подносителот во рок од 30 дена од приемот на претставката.

Овие Општи услови за осигурување имоти се донесени од Одборот на директори на Акционерското друштво за осигурување ЕУРОЛИНК - Скопје, на 28-та редовна седница одржана на ден 20.09.2006 година, со Одлука број 0202-4608/4 со важност од 20.09.2006 година, и измените и дополнувањата донесени од Одборот на директори: на 44-та редовна седница одржана на ден 23.04.2008 година со Одлука број 0202-3458/3 година, со примена од 23.04.2008 година, на 75-та редовна седница одржана на ден 28.06.2011 година со Одлука број 0202-8490/3 година, со примена од 28.06.2011 година, на 86-та редовна седница одржана на ден 28.11.2012 година со Одлука број 0202-9917/10 година, со примена од 29.11.2012 година и на 100-та редовна седница одржана на ден 28.03.2014 година, со Одлука број 0202-2305/21 со важност од 01.04.2014 година.

Скопје, Март 2014 година